

REDACȚIA

Dak Ferencz-otca nrul 50.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe o lună .. 2 "

Zile de Duminică pe an ..

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Dak Ferencz-otca nrul 20.

INSERȚIUNILE

de un cer carmond: prima

dată 14 bani; a doua oară

12 bani; a treia oară 8 bani

de fiecare publicație.

Manuscrise nu se

înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

O notă greșită.

De Ioan Slavici.

Pe la sfârșitul lunii August și în prima jumătate a lunii Septembrie s'a îngrămădit la București multă lume. Au venit acolo rânduri-rânduri, mulți străini de prin țări mai apropiate ori mai depărtate și încă mai mulți Români din toate țările, în care răsună graiul românesc.

E lucru firesc, că unde se adună multă lume e și oare-care îndesuială, iar în îndesuială oamenii se lovesc unii de alții și se lovesc nemulțumiri.

Ori și cât de vii și de legitime ar fi aceste nemulțumiri, pentru noi Români ele se perd în marea mulțumire ce ne cuprinde când ne gândim, că Dumnezeu ne-a ajutat să ajungem zilele, în care s'a dat pe față conștiința unității culturale a neamului nostru cu o putere pentru foarte mulți neașteptată.

Cei ce au fost la București sunt de două feluri: unii străini, iar alții, care au să se socotească și acolo acasă la dâșii. E de bine înțeles, că grija noastră a tuturor era și trebuia să fie, ca cei străini să nu aibă nici un cuvânt de a se plânge, să se bucure de a fi luat parte la serbările noastre naționale și să ducă cu dâșii cele mai plăcute reamintiri.

Așa a și fost în adevăr.

E deci cu desăvârșire greșită nota, pe care o dau ceice vorbesc despre nemulțumirile unora dintre Români ce au luat parte la serbări.

N'au fost și nu sunt aceste serbări numai ale Bucureștenilor, nici numai ale Românilor din regatul român, și în arenele romane ori în fața bustului lui Traian și a lupoaicei din capitol Români toți, din ori-si-care țară ar fi fost ei, erau și s'au și simțit acasă la dâșii. Numai ceice erau ori se socotiau străini puteau să aibă pretenziuni de oaspeți.

Aceia dintre Români de peste Carpați, de peste Molna, de peste Prut ori de peste Dunăre, care au luat parte la serbări, sunt oameni nevoiți a-și apăra românitatea. Ei în toate clipele vieții lor sunt preocupați de lupta ce li-se impune. Vor fi fost dar fără loială între dâșii unii, care se vor fi simțit desilusionați văzând, că la București nu găsesse acela-si avânt național ca la dâșii.

Aceștia trebuie să-și dea seamă, că România este între toate țările din Europa cea mai binecuvântată de Dumnezeu, un fel de Chanaan cu bogății nesecate, ear Bucureștii sunt centrul cultural economic al întregului orient, unde duși de setea de câștig, se adună oameni din fel de fel de țări și de cele mai deosebite neamuri, unii numai în aparență asimilați, alții străini ori înstrăinați, nu puțini chiar dușmani ai neamului nostru. N'ai dar tu Român cu inima încălzită de focul sfânt al iubirii de neam să te

miri, dacă în mijlocul acestei lumi «americantisate» —, cum zicea Eminescu, găsești puține inimi, care iau parte la durerea ta, puține capete, care înțeleg gândul tău.

Preocupați de interese zilnice, chiar nici Români cei adevărați nu și-au prea dat seamă despre lucrarea încordată ce s'a urmat în timpul celor din urmă câte-va decenii pentru cultivarea simțământului național și despre rezultatele acestei lucrări și au fost surprinși de puternicul curent ce s'a pornit din toate părțile spre București. Mulți dintre dâșii, deprinși a privi lucrurile din punctul de vedere politic, s'au speriat oare-cum de lipsa de sfială, cu care s'au prezentat la București miile de Români de peste hotare, care erau nesfiiți tocmai pentru că privesc lucrurile numai din punctul de vedere cultural. Chiar și azi sunt între dâșii numai puțini, care-și dau seamă, că după cele petrecute în timpul celor din urmă câte-va săptămâni România nu mai e ceea-ce a fost.

Știm azi noi Români și știe și toată lumea, că România nu vrea să fie, ci în adevăr este și are să și rămâie centrul vieții sufletești al întregului popor românesc.

Adevărul acesta s'a dat pe față mai mult ori mai puțin pe neașteptate și fără multă pregătire, dar tocmai de aceea el iese cu atât mai neîndcios la iveală și putem să avem cu toții mulțumirea de a zice: Bine-a fost cum a fost și tot așa să urmeze înainte!

La temniță! Dl Avram Indreica, osândit la 1 an și 1 lună temniță de stat în 2 procese ale »Tribunei«, a primit citațiune pe ziua de 15 c. a se prezenta la Tabla din Oradia pentru a i-se citi hotărârea Curiei care i-a respins apelata în primul proces. Urmează curând apoi ca dsa să plece la temniță. Pân' atunci poate i-se respinge apelata și în al doilea proces.

Marea tragere pe sfoară.

(*) Cărmacii partidelor ungurești pregătesc țării și străinătății o mare tragere pe sfoară. Simțind și dându-și bine seamă, că *sufragiul universal* în înțelesul european al cuvântului ar pune capăt domniei lor nețărnumite și ar ajuta la conducere și strategii largi ale neamurilor din patrie, ei au hotărât ceace bănuiam de mult: să schimbe lege de alegere așa fel, ca tot numai ei să fie bine îngrădiți!..

Apponyi și tovarășii, când vor vedea că sunt strinși cu ușa și M. Sa le va cere să facă noua lege, așa cum a fost înțelegerea: să se chezăsuiască tuturor cetățenilor de treabă dreptul de vot, o să vină cu un plan de lege despre care cu drept cuvânt se va putea zice: *N'ai-o frântă, că și-am dres-o!*..

Din știrile ce se publică se poate adevărat vedea lămurit, că partidul kossuthist nu vrea să facă o lege care să fie *d'opotriva de bună pentru toate neamurile din țară*, ci stăruința cea mare e să ajute numai pe Unguri. Nu se mai face adevărat taină, ci se spune pe față că la alcătuirea noii legi se are în vedere mai presus de toate principiul *național*. Nu însă așa ca în legea ce se planuește în *Austria: fiecărei națiuni să i-se asigure un număr oare-care de scaune în sfatul țării*, după numărul sufletelor, bogăția și gradul de înaintare al fiecărui neam, ci urmărindu-se întruparea principiului național *maghiar*, așa cum îl propovăduiesc fruntașii partidelor ungurești. Nu după dreptate, ci cum le vine mai bine celor ce au în mână și pâinea și cuțitul.

Impotriva unei împărțeli de felul acesta, se înțelege, Români trebuie să-și ridice cuvântul.

Indată ce se deschide Dieta, nu ne îndoim: deputații nostri vor și strămtoră guvernul și-l vor sili să spună gândurile pe față. Iar dacă stăruie pe calea croită de kossuthiști, să pornească cea mai aprigă luptă. E vorba adevărat nu de un amănunt, ci de brazda cea mare pe care kossuthiștii vor s'o tragă înmormântând sub ea ori-ce aspirație politică, ori-ce gând mareț al nostru.

Având asemeni porniri împotriva noastră, bine înțeles că fruntașii kossuthiști caută să introducă în noua lege toate cienciurile. Întâiu de toate au în vedere o *împărțire a cercurilor de alegere mai rea chiar decât cea de azi*.

Sunt apoi hotărâți să introducă așa zisul *vot plural*. Cei cu diplome, cei cu avere ori slujbe mari — și te miri ce o să mai iscodească — o să aibă fiecare mai multe voturi, așa încât cei 70—80 Ovrei negustori și 15—30 slujbași câți sunt în fiecare cerc de alegere, să aibă mai multe voturi decât sutele ori poate chiar miile de țărani.

Lege de felul acesta, este adevărat, se găsește și în altă țară, și încă țară înaintată: în *Belgia*. Acolo au făcut-o pentru a mai slăbi puterea *socialiștilor*. În Belgia însă altminteri toți au drept de vot, nu sunt în lege apucături prin cari oamenii stăpânirii să poată lipsi de drept pe cei ai căror ochi nu le plac. Nu-s apoi în țară decât două neamuri, amândouă d'o lege și d'opotriva știutoare de carte.

Lovitura cea mai mare ni-s'ar da însă prin faptul că d'aci încolo iarăși numai *Dieta s'ar rostii asupra mandatelor protestate*. N'ar mai rămâne atunci Român a cărui alegere să nu fie protestată, pe cuvânt că a îndemnat la resvrătire pe alegătorii români împotriva țării, a Ungurilor ori a bogătanilor. Și astfel nici n'ar mai putea să între în Dietă decât naționaliștii pe cari îi rabdă kossuthiștii.

Kossuthiștii au luptat cu înverșunare zeci de ani împotriva partidului liberal până au putut isbuti ca sub Széll să se aducă *lege în virtutea căreia asupra alegerilor petrecute în neorânduială să judece Curia*. Se ajunsese astfel la nimicirea mai multor mandate câștigate pe cale necinstită: prin mituiri și beuturi, au fost pedepsiți și preșidenți cari au făcut blăstămății la alegeri. Dacă se desființează această lege, apoi chiar dându-se vot obștesc, n'ajunge la mandat de cât cel pe care-l vrea stăpânirea, deoarece preșidenții vor face mișelii, ca și în trecut, iar leuire ar fi să căutăm la ceice i-au pus să facă, ori *cei aleși* prin astfel de nelegiuri.

Va să zică: pe d'oparte s'ar îngreună ca Români s'ajungă aleși, pe de altă parte s'ar ușură ca în cercurile românești să se facă iarăși mișeliile pentru cari în trecut Români hotărâseră să nu mai ia parte la alegeri.

Legea curială a fost bună pentru kossuthiști numai câtă vreme li-a fost pavază împotriva stăpânirii. Acum, când au ajuns ei la putere, vor s'o desființeze.

Iată ce ni se pregătește.

O grea sarcină-i așteaptă pe deputații nostri. Ei trebuie să sune pe d'o parte alarma *acasă*, să se știe că întreaga Românie sare în picioare împotriva planurilor kossuthiste, iar pe de altă parte să *lumineze străinătatea asupra felului cum d-nii dela putere pregătesc marea tragere de sfoară*.

Intr'un fel ori altul, cum i-o povățui mintea lor luminată și dragostea de neam, trebuie mai presus de toate s'aducă la cunoștința Coroanei *ceace eredem toți: că dacă-i lasă în Dietă cu asemeni plan de lege, ar fi a-i lăsa să strângă în chingi pe cei cari în vremuri de restriște au fost cu nețărmită credință pentru Tron și sunt și azi cetățeni iubitori de patrie*.

Nu credem că asta ar fi fost intenția Coroanei când a pus kossuthiștilor ca îndatorire să schimbe actuala lege de alegeri.

Deputații nostri, la tot cazul, sunt datori să se pună pe lucru.

Să vedem, ce ne mai așteaptă !..

Congresul.

Zvonuri necontrolabile susțin, că metropolitul Ioan Meșianu nu voește să convoace congresul național-bisericesc pe 1/14 Oct., până nu va avea spre acest scop la mână *permisiunea în scris a guvernului*.

Procedura aceasta constituie cea mai mare primejdie pentru autonomia noastră bis. Căci astfel noi înșine am recunoaște, că guvernul are *dreptul legal a permite ori a nu permite* ținerea congresului. Și dacă guvernul ar avea acest drept, atunci autonomia bisericeii noastre nu mai este autonomie, ci o ridiculă farză.

Articolul de lege IX. din 1868 în §-ul 3 sună astfel:

»După ce despărțirea în două provincii bisericești, una de alta independente, a celor de religiunea greco-orientală necesitează exerciarea separată a autonomiei lor asigurată prin §-ul 8 al articolului de lege XX. din 1848, susținându-se dreptul de suprema inspecțiune a Maiestății Sale, care drept se va exerciă în mod constituțional, credincioșii celor două metropolii sunt îndreptățiți a

dispune, a regulă independent afacerile lor bisericești, școlare și fundamentale, între marginile legilor țării în congresele lor bisericești, cari se vor convoca din timp în timp separat și pe lângă prealabila înștiințare a Maiestății Sale prin metropolii respectivi și sunt îndreptățiți a administra și direge toate acelea afaceri în înțelesul statutelor, cari se vor alcătui în acelea congrese și se vor aproba prin Maiestatea Sa.

În înțelesul acestei legi fundamentale a țării s'a adus Statutul-Organic, al bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Ardeal, pe care l-a aprobat Maiestatea Sa.

Conform §-ului 151 din acest Statut-Organic: »Convocarea congresului se face în înțelesul articolului IX de lege din anul 1868, pe lângă făcuta înștiințare Maiestății Sale, prin metropolitul.

Iar §-ul 152 din Statutul-Organic sună astfel: »Congresul se convoacă ordinariu la trei ani odată, și adecă pe 1/14 Octomvrie a anului întâiu după alegerea deputaților.

În conformitate cu acestea dispozițiuni, cari au putere legală indiscutabilă, Metropolitul trebuie să înștiințeze pe Maiestatea Sa despre convocarea congresului și apoi imediat *trebuie să și convoace congresul*.

Căci nicăiri, în nici o lege a țării noastre, nu se zice, că Mitropolitul are să aștepte permisiune în scris dela guvern pentru de a putea convoca congresul.

Singura condițiune legală a convocării congresului este înștiințarea prealabilă a Maiestății Sale. Dacă s'a satisfăcut *acestei condițiuni*, convocarea nu mai poate avea nici un impediment.

Mitropolitul, de sigur, a făcut înștiințarea Maiestății Sale. A satisfăcut deci legii. A merge mai departe, și a statua o *a doua condițiune a convocării*, anume condițiunea permisiunii din partea guvernului, este nu numai o călcare a legii, ci mai presus de toate este vătămarea autonomiei noastre bisericești, garantată prin lege.

Făcută odată înștiințarea Maiestății Sale, Metropolitul are să convoace congresul și congresul are a se aduna la locul destinat.

Dacă guvernul ține să vatem legea și ar împedica cu putere polițială întrunirea congresului, asta nu impoartă dreptul autonom al bisericeii, ci va constitui numai cea mai eclatantă dovadă despre procedura ilegală și arbitrară a guvernului Maiestății Sale.

Biserica autonomă greco-orientală română are datorința sfântă a-și ezerciă dreptul autonom liber și independent de arbitriul guvernelor. Puterea brachială poate primă dreptul, dar' biserica însași nu-și poate lăpăda dreptul său de bună voie și de dragul guvernelor.

Dreptul oprimat reînvie, dar dreptul, de care noi înșine ne lăpădam, nu se poate recăștiga.

Ședințele congresului sunt publice. Actele lui se dau publicității. Dacă deci congresul ar trece peste limitele chemării sale, guvernul în temeiul dreptului de suprema inspecțiune a Maiestății Sale, ușor poate afla remediul pentru revenirea în limitele legii din partea supremei corporațiuni a bisericeii noastre autonome.

A face însă pendentă convocarea congresului dela *permisiunea* prealabilă a guvernului, este o procedură, care nu-și află temeiul în legile țării.

Vasile Goldiș,
deputat dietal.

Expoziția de copii aranjată de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu,« se va țineă Duminecă, la 14 Octomvrie n. 1906 în comuna Apoldul-român.

Scopul ei este promovarea stărilor igienice și îmbunătățirea condițiilor de trai ale populațiunii.

Expoziția se va țineă în ziua amintită, începând dela 11 ore înainte de amiaz și până la 2 ore d. a., când va urma premiarea.

Expoziția se va țineă în salele școlii populare.

La expoziție de data aceasta se primesc numai copiii locuitorilor din Apoldul-român.

Primirea copiilor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica de cu vreme dispozițiunile luate. Comitetul poate refuză primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

Exponenții (mamele și îngrijitoarele) sunt îndatorați a purta înșiși grijă de copiii expuși.

Se vor distribu 44 premii, în valoare de 204 cor., dăruite parte de particulari, parte de Reuniune (fondul expozițiilor). Premiile se distribuiesc în libele de depuneri ale »Casei de păstrare din Săliște,« însoțite de câte o »Casetă de economizare (cruțare).

F.-Z.-M. general Beck, șeful statului major al armatei comune, care-și va serba la 20 Octomvrie jubileul de 60 ani de serviciu activ la armata comună, și-a prezentat demisia M. Sale Monarchului. Ultimele știri anunță, că M. Sa a primit demisia, care se va publica însă deabea după serbarea jubileului, care în chipul acesta va dovedi o manifestație imposantă pentru bătrânul soldat. Unele foi au căutat să dea fond politic acestei demisiuni. Cauza adevărată a spus-o însă însuși generalul Beck într'o depeșă către »N. Fr. Presse« în care zice: »După serviciu de 60 ani mă gândesc de fapt la abdicere...« Generalul Beck se bucură de mare vază și în străinătate. E proaspătă încă în memoria cetățenilor nostri înalta distincțiune de care a avut parte mai anul trecut la Sinaia, unde a fost trei zile oaspele Regelui Carol, iar Impăratul Wilhelm numai deunăzi — tocmai în vederea jubileului — l'a numit proprietar al unui regiment german. Generalul Beck pe trece acum la vânătoare în Eisenerz (Stiria) de unde pleacă la Berlin ca să mulțumească Impăratului Germaniei pentru înalta distincție. Dela Berlin se va înapoia la Viena, unde va avea loc din incidentul jubileului o mare recepție.

Consiliu de ministrii s'a ținut Joi înainte de ameazi în Budapesta, la care au luat parte toți ministrii aflători în capitală. Obiectul de căpetenie a fost statorirea definitivă a bugetului pe anul 1907.

Lupta în comitate.

Șovinistii sălbatici din Timișoara. — Protopopii dr. Putici și Pepa.

În adunarea dela 3 c. a comitatului Timișului vicișpanul *Ioanovici*, binecunoscut ca mare șovinist, dar care — cum singur a recunoscut — nu-i nici el dintre cei veniți d'odată cu Arpad în țară, s'a năpustit asupra Românilor cari ar fi săvârșit tradare de patrie ducându-se la expoziția din București.

Di protopop dr. T. Putici, ca unul care a condus grupul bănăţean la Bucureşti, protestează cu energie împotriva invinuirii de mai sus. Arată cum a pornit la expoziţie şi cum s'au petrecut lucrurile: fără nici o demonstraţie în contra ţării Ungureşti. Osândeşte pe cei cari pe chestia asta vor să provoace discuţie.

Vicişpanul Ioanovici zice că este convins despre adevărul spuselor dlui Putici şi se bucură că a protestat. E fapt însă — zice — că unii învăţători n'au învăţat corurile, să cânte în Bucureşti te miri ce cântece patriotice.

Protopopul Pepa abea poate ajunge la cuvânt, aşa sgomot mare fac »patrioţii«. Le spune adevăruri crude în faţă. Dacă sunteţi convinşi că s'a făcut ceva contra legii, faceţi cercetare, dar nuuncaţi vorbe goale fără nici un temei. Vicişpanul face însă într'una pe grozavul, căci doareşte să ajungă vestit, să câştige lauri pentru a fi numit fişpan. De astă-dată însă zădarnică-i toată vorba lată.

Fülöp Béla vorbeşte câte verzi şi uscate. Invine pe preoţi şi învăţători pentru-ca s'au dus la Bucureşti. De ce nu se duc — întreabă — în ţările din apusul cult? Şi ce au căutat la statuia lui Mihaiu Viteazul? Atacă băncile române şi atrage luarea aminte asupra adunării române de Duminecă, zicând să nu li-se dee voe Românilor a întemeia nici un fel de tovărăşie. Intre alte prostii spune şi următoarea cu coarne:

»In Ungaria nimeni nu poate să se nască de cât maghiar!... Ceilalţi şovinişti au aplaudat idioţia asta piramidală!

Fişpanul Kapdebó spune că nainte de a pleca, dl Putici a fost pela el şi după ce s'a întors d'asemeni, istorisindu-i despre întreaga excursiune. Steagul primit nu l'a adus însă cu sine, ci l'a lăsat acolo.

O voce. A fost greu (ilaritate).

In adunarea asta s'a făcut însă şi un lucru cuminte: s'a mai uşurat darea pe câni!

Falimentul Budapestei.

Ziarele din Budapesta aduc ştirea că aşa zisa »capitală şi reşedinţă« (vorba vine!), vestitul oraş Budapesta, care chiar zilele acestea a primit şi ospătat pe mai mulţi bărbaţi politici englezi iar acum pe 20 mari comercianţi englezi, este gata în bancrută. In lada oraşului nu mai sunt bani şi de mai multe săptămâni chiar slujbaşii oraşului sunt plătiţi din suma de 100 milioane ce oraşul a luat împrumut, nu însă pentru astfel de trebuinţe, ci pentru a se isprăvi anume lucrări.

Intrebat, primarul oraşului a zis că durer, aşa e: oraşul n'are bani, e silit să miască din împrumuturi şi să întrerupă anume lucrări începute de mult şi destul de urgente de altfel. Asta era de prevăzut, căci gospodăria Budapestei de ani întregi este nu se poate mai rea. Are însă nădejde că

tot o să scape cumva din încurcătură. Chiar acum studiază cum s'ar putea lecuî răul.

Oare Englezilor cari admiră palatele oraşului o să spună Ungurii că totul este sărăcie cu ciucuri?

Din România.

Pentru fraţi. In semn de amintire a zilelor petrecute în capitala ţării româneşti de către fraţii noştri de peste hotare s'a luat măsura d'a se face o subscripţie pentru a oferi acestor oaspeţi, mai ales săteni, o colecţie din autorii clasici români, portrete istorice, precum şi note muzicale.

Totalul subscripţiei, deschisă şi acoperită într'o singură zi, a fost de 4385 lei.

Iniţiatorii sunt d-nii: I. G. Bibicescu, dr. I. Radovici, N. N. Săveanu şi I. T. Ghica.

Făgărăşenii la Constanţa. La gară au fost primiţi de colonelul Zisu, din partea consiliului comunal şi de cetăţeni cu muzica militară.

Colonelul Zisu urează bun sosît, Răspunde preotul Macavei, vicarul Făgărăşului, şi mai vorbeşte Dumitrescu, delegatul ministrului cultelor.

Dela gară oaspeţii sau dus la restaurantul Isac, unde primăria le-a oferit un banchet.

In tot timpul mesei a domnit mare animaţie, muzica a cântat diferite arii.

Primul vorbeşte Adam, secretarul primăriei, care adresându-se oaspeţilor zice: »Sosirea voastră între noi ne aminteşte primul descălicat al lui Radu-Negru, căruia datorim prima întemeiere a statului român. Apoi vicarul Macavei într'o entuziastă cuvântare mulţumeşte cetăţenilor pentru frumoasa primire făcută şi ridică paharul în onoarea oraşenilor. In urmă vorbeşte Dumitrescu care zice că făgărăşenii sunt primiţi aci pe pământul lui Mircea, cu aceiaşi dragoste cu care au fost primiţi pretutindeni, căci văzându-vă pe voi zice oratorul revine în noi cele mai scumpe amintiri.

La sfârşit vorbeşte avocatul Turcu din Făgărăş, care închină pentru Dumitrescu, reprezentantul ministerului.

De la masă, deşi plouă, totuşi cu muzica în frunte oaspeţii s'au dus în port, de unde cu un tren special au plecat la Mamaia, care, le-a plăcut şi făcut o frumoasă impresie, căci Marea era furtunoasă.

Dela Mamaia trenul i-a dus iar în port, unde Făgărăşenii au vizitat vaporul »Carol« în port.

Seara au luat masa tot la restaurantul Costache Isac, apoi s'au dus la cazino de pe bulevard, unde cântă muzica militară şi de unde privesc cum soseşte vaporul »România« dela Constantinopol.

Ultime ştiri.

Alegere. Ciaba, 5 Octomvrie. Alegerea în locul lui Achim, a cărui mandat a fost nimicit, se va face la 25 c. Pesident al biuroului va fi Haász Béla.

Omor. Timişoara, 4 Oct. In oraşul în-terog face mare senzaţie faptul că eri seară, co-

merciantul Dumitru Giulan, întorcându-se dela expoziţia din Bucureşti, mergând dela gară acasă în Mehala, a fost împuşcat de un rău făcător, care l'a şi jefuit, deoarece-ce se ştie: nefericitul comerciant avea bani mulţi la sine. Mai mulţi înşi au luat la goană pe ucigaş, dar nu l'au putut prinde, căci el ameninţa cu pistolul pe cine se apropia de el.

Accident pe calea ferată. Radna, 5 Oct. Eri călătorii care veneau dinspre Ardeal numai la miezul nopţii au sosit în Arad, din cauză că la Radna a deraiat un tren de marfă care a stat în drum iar din Arad uu s'a trimis alt tren, măcar că fiind la Podgorie culesul viilor, mulţime de călători aşteptau.

Mobilizare în Turcia. Belgrad, 4 Oct. Turcia a mobilizat 100.000 de soldaţi, cari vor veni din Azia la hotarele Bulgariei şi în vilaietele din Monastir.

Stările din Rusia.

Bombe. Petersburg, 4 Oct. In cancelaria inginerilor, cari se ocupă cu facerea drumurilor, s'au găsit 29 de bombe.

Petersburg, 4 Oct. In o stradă laterală au descoperit o fabrică de bombe. Mai mulţi înşi au fost deţinuţi.

Victimele. Londra, 4 Octomvrie. Ziarul »Times« a primit din Petersburg următoarea telegramă: Azi înainte de amiază familia ţarului a fost cuprinsă de o îngrozitoare spaimă. Castelul ţarului, precum se ştie, e în nemijlocită apropiere a mării, astfel că scările de marmoră ale palatului sunt linse de valurile spumegătoare. Când familia ţarului s'a dus pe aceste scări, valurile mării au adus 9 cadavre. Toate cele 9 cadavre erau îngrozitor mutilate. Când ţarevna a văzut acestea, a leşinat.

Vărsări de sânge. Kiew, 4 Octomvrie. In oraş sunt mari vărsări de sânge. Membrii ligei ruseşti omoară şi jefuiesc pe stradă. In cercurile jidoveşti domneşte mare nelinişte. Cine poate, părăseşte oraşul.

Garda palatului Ţarului. Petersburg, 5 Octomvrie. In urma unui ordin al marelui duce Nicolae Nicolaevici garda palatului imperial rusesc va fi din nou făcută de jandarmi.

Guvernele şi masacrele antisemite. Petersburg, 5 Octombrie. Guvernul a acordat organizatorului masacrelor antisemite din Chişinău, lui Cruşevan, o subvenţie de 40.000 de ruble.

Poliţia şi congresele în Rusia. Petersburg, 5 Octombrie. Şeful poliţiei din Petersburg a avut o convorbire cu şefii unei lucrătorilor şi le-a declarat că guvernul permite ţinerea congresului lucrătorilor dacă acest congres va propaga ordinea în Rusia şi va cere să se facă alegeri liniştite pentru Dumă.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate şi maşini pentru curăţirea sămânţelor de trifol. o o o

Cele mai renumite în toată ţara şi cele mai ieftine şi de construcţia cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcţii, corespunzătoare tuturor cerinţelor economice, maşini pentru curăţirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereţi catalog gratuit despre noutăţile noastre de un an. La ori ce cerinţă răspundem prompt şi fără nici o plată.

FABRICA DE MAŞINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ŞI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și da
deponenților 4½%, după depuneri peste
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% in-
terese netto. Darea de venit după capita-
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare
precum și amortizaționale în modul cel
mai culant.

Direcțiunea institutului.

Dacă voești să fii frumoasă

sa folosești

crema de lacrimoară a lui Vasváry
ce are efect mare și sigur.

Nu conține materie usuroasă,
e compus din alifii inviolabile.
Se poate folosi și ziua! Face sa
dispară petele, urmele de vârsat,
crușelele, arsura de soare și tot
felul de morburii de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lacrimoară 1 cor.
Prav de păr de lacrim., cutia 1'20 ..
Sapun de lacrimoară, bucata—70 ..

Se capătă în farmacia lui

VASVÁRY ELEMÉR
în Hódmezővásárhely.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de
frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă
rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

al lui
VARGA ÁRPÁD

MAKÓ

(Lădițe de posta nr. 31)

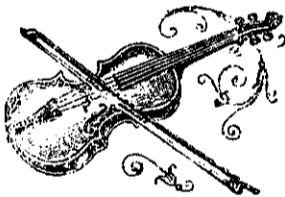
Preț curent mare și ilustrat
se trimite gratis și franco.

Cel mai bogat magazin pe câmpie
pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN JÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

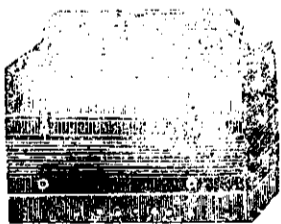
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot capăta pe lângă prețurile cele mai moderate
cele mai bune violine, celo, gurdune, braci
(violina secundă și strune și mai
departe clarinete, harmo-
nice.

Reparări se efectuează artistic și în
modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate
în limba maghiară și ger-
mană.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente,
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă de la 50—600 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întâmplată;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
rezeviste ș. a. prin spargere;
4. Contra grădinel: grâu, secară, orz, cucuruz,
ovăș, viș (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmci,
mărețuri, săbuc ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturile noastre locale și cercuare mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruz:
grâul, secăra, ovăzul și toată economia

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie
cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

e alifă renumită „CORNELIA“.

Aceasta alifă e cel mai bun medicament contra pișturilor de pe față și
mani contra petelor de piele, cursăturilor etc. oși nestricăcios amalgament curat.

Prețul: Un borcan mic cu îndrumări cu tot 1 Cor
Un borcan mare cu îndrumări . . . 2 Cor

Sapunul Cornelia bucată 1 Cor.

Se poate capăta la pregătitorul:

Farmacia la „Coroana“ a lui LESZKOVÁZ MILETA, Ó-Verbász.

Magazin principal în Budapesta: Farmacia (Bácska)
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12.

La trimiterea înainte a prețului pentru comandă de peste șese coroane,
cele procurate le expediez fără nici o altă cheltuială de postă.

Epistolele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!